

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 258/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť S. P., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 0 Tp 78/09 zo 4. mája 2010 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tpo 29/2010 z 12. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júna 2010 (po doplnení 17. júna 2010) doručená sťažnosť S. P., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice–okolie (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 78/09 zo 4. mája 2010 a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 29/2010 z 12. mája 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 78/09 zo 4. mája 2010 bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a zároveň okresný súd týmto uznesením neprijal jeho písomný sľub ako náhradu za väzbu. Sťažovateľ tvrdil, že bezprostredne po vyhlásení uznesenia okresného súdu podal priamo do zápisnice proti nemu sťažnosť, v ktorej argumentoval neopodstatnenosť jeho vzatia do väzby. Ďalej uviedol, že už uznesenie o vznesení obvinenia *„z dôvodu absencie predpísaných obligatórnych náležitostí, možno považovať za chybný právny úkon, ktorý je od začiatku neplatný“*. Zároveň namietal, že tým, že okresný súd nerozhodol aj o alternatíve o vzatí do väzby, teda o návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa *„v danej veci bola podaná ponuka na nahradenie väzby dohľadom v písomnej podobe (na nahradenie väzby) ako súčasť písomného sľubu“*. Sťažovateľ súčasne zastáva názor, že vo veci konajúci súd dostatočným a zrozumiteľným spôsobom nevysvetlil, z akého dôvodu nebolo možné nahradiť väzbu inou alternatívou. V tejto súvislosti poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 346/08 zo 16. decembra 2008, ako aj na nález sp. zn. III. ÚS 38/01 z 11. októbra 2001, v ktorom boli podľa jeho názoru sformulované zásady uplatňované v rámci procesu rozhodovania o väzbe. Sťažovateľ tvrdil, že v súlade s touto judikatúrou ústavného súdu je všeobecný súd vždy povinný skúmať, či uplatnenie inštitútu väzby nie je neprimerané vo vzťahu k povahe trestného činu a hroziacemu trestu, a že vždy, ak môže byť väzba nariadená, musí súdny orgán zvážiť, či ju možno nahradiť uložením alternatívnych opatrení.

Sťažovateľ v sťažnosti vyslovil názor: *„Za daného stavu je nariadenie väzby úplne nadbytočným (opatrením)..., ktoré nie je pre ochranu verejného záujmu nevyhnutné. Väzba tak v danom prípade odporuje aj zásade primeranosti.“*

Okrem toho sťažovateľ namietal, že *„nedostatky formálnych náležitostí v uznesení o vznesení obvinenia v 6 skutku J. B. sami o sebe dokazujú, že trestné stíhanie vedené voči osobe obvineného je vedené v rozpore s pravidlami upravujúcimi postup orgánov prípravného konania. Pokiaľ ide o skutkovú relevanciu uznesenia o vznesení obvinenia v 6 skutku J. B. považujem za potrebné uviesť, že tento skutok v roku 2007 mi bol vyšetrovateľom v M. právoplatne zastavený.“*. Vo vzťahu k uvedenému sťažovateľ dodal, že od začiatku trestného stíhania namieta zaujatosť vyšetrovateľa, ktorý vedie vyšetrovanie, a to pre jeho pomer k prerokúvanej veci a poškodeným. K postupu vyšetrovateľa sťažovateľ zároveň dodal, že tento bránil jeho obhajcovi zúčastňovať sa na iných úkonoch prípravného konania.

V sťažnosti sťažovateľ zároveň uviedol, že v súlade s § 34 Trestného poriadku uviedol adresu, na ktorú mu mali byť doručované písomnosti, *„no napriek tomu aj po mojom výslovenom súhlase zo dňa 3. 11. 2008 u vyšetrovateľa, že odmietam sa zúčastňovať na ďalších úkonoch zo zdravotných dôvodov, ktoré som dokladoval aj marodným lístkom (PN) a nech ďalšie vyšetrovanie prebieha v mojej neprítomnosti, nakoľko nechcem mariť priebeh vyšetrovania, malo aj tak za následok vykonštruovaný zatykač voči mojej osobe zo strany vyšetrovateľa, aby ma za každú cenu dal do väzby“*.

Sťažovateľ taktiež namietal, že proti uzneseniu okresného súdu zo 4. mája 2010, ktoré mu bolo doručené 11. mája 2010, podal aj písomnú sťažnosť, ale podľa jeho vyjadrenia v uznesení krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 29/2010 z 12. mája 2010 niet o nej žiadnej zmienky, a preto sa domnieva, že krajský súd túto písomnú sťažnosť vôbec nebral do úvahy. Podľa vyjadrenia sťažovateľa prílohou tejto písomnej sťažnosti bola aj zdravotná dokumentácia svedčiaca o tom, že sa nevyhýbal trestnému stíhaniu, pretože po celú dobu navštevoval lekárov pre vážne zdravotné problémy. Okrem toho sťažovateľ dodal, že *„nemohol som hneď podať aj písomnú sťažnosť keďže som nevedel sp. zn. uznesenia a zároveň priezvisko sudcu pre prípravné konanie, kde by som bez rovnopisu uznesenia voči väzbe mohol adresovať moju sťažnosť urýchlene“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby „*napádané uznesenie sudcu Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 0 Tp 78/09 zo dňa 4. 5. 2010, a Krajského súdu Košice sp. zn. zo dňa 12. 5. 2010 zrušil a prepustil obvineného z väzby na slobodu za súčasné prijatia písomného (danného) sľubu obvineného alebo nariadenia dohľadu probačného a mediačného úradníka nad obvineným po jeho prepustení z väzby na slobodu prípadne za súčasného uloženia primeraných obmedzujúcich opatrení podľa § 82 ods. 1 písm. a) zákaz vycestovania do zahraničia, b) zákaz vykonávať činnosť, pri ktorej došlo k spáchaniu trestného činu, e) zákaz vzdať sa z miesta pobytu alebo obydliia okrem vymedzených podmienok*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Keďže sťažovateľ nie je zastúpený právnym zástupcom (predložil len nekvalifikované splnomocnenie pre advokáta), pri prerokovaní jeho sťažnosti ústavný súd nevychádzal striktne len z petitu sťažnosti, v ktorom namietal porušenie svojich práv uznesením okresného súdu a krajského súdu, ale vychádzal z celkového obsahu jeho sťažnosti, v ktorej namietal aj okolnosti súvisiace s prípravným konaním.

1. Pokiaľ sťažovateľ namietal uznesenie o vznesení obvinenia, či skutočnosť, že trestné stíhanie voči jednému zo skutkov, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, bolo v skoršom konaní právoplatne zastavené, alebo vôbec postup orgánov činných v trestnom konaní, ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, III. ÚS 155/05), v ktorej vyslovil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu.

Ústavnému súdu nie je zrejmé, či sťažovateľ tieto námietky uplatnil už aj v rámci prípravného konania v podobe sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, či v podobe iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje, napr. žiadosti o preskúmanie postupu policajta (§ 210 Trestného poriadku) a podobne. To však nič nemení na tom, že za daného stavu má sťažovateľ ako obvinený pred všeobecnými súdmi k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu svojho základného práva na obhajobu, a to napríklad v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní, či v podobe podaného odvolania, keď odvolací súd môže rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby [§ 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku].

Z uvedeného dôvodu a s prihliadnutím na princíp subsidiarity ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 186/06, III. ÚS 286/09).

V súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia sťažovateľ tvrdil, že pre nesplnenie predpísaných náležitostí, ktoré zákon pre daný druh rozhodnutia ustanovuje, ide o neplatný právny úkon. Ústavný súd však k tomu uvádza, že uznesenie o vznesení obvinenia je rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý ním vymedzuje vzťah medzi obvineným (páchateľom trestného činu) a štátom. Toto rozhodnutie je rozhodnutím vydaným v rámci trestného konania, pričom na jeho prípadnú nezákonnosť (a s tým spojené aj jeho zrušenie) nemožno aplikovať ustanovenia generálnej hmotnoprávnej normy civilného práva – Občianskeho zákonníka o neplatnosti právnych úkonov (§ 37 a násl.).

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 78/09 zo 4. mája 2010.

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a ktorým okresný súd neprijal jeho sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, sťažovateľ využil ústavnú a zákonnú možnosť a po jeho vyhlásení podal proti nemu sťažnosť do zápisnice o výsluchu obvineného. O sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Tpo 29/2010-56 z 12. mája 2010 tak, že ju zamietol.

Právo krajského súdu preskúmať na základe podanej sťažnosti rozhodnutie okresného súdu a poskytnúť tak ochranu sťažovateľovým právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie v sťažovateľovej trestnej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08, III. ÚS 386/09).

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 29/2010 z 12. mája 2010.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami ods. 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol

o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Sťažovateľ tvrdil, že jeho vzatie do väzby bolo neprimeraným opatrením a že na tento úkon neboli dané dôvody, ale aj napriek tomu krajský súd jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zamietol. V týchto súvislostiach sťažovateľ argumentoval judikatúrou ústavného súdu, predmetom ktorej bolo z hľadiska porušenia základného práva na osobnú slobodu aj skúmanie postupu všeobecného súdu pri rozhodovaní o alternatívne väzby, v danom prípade o možnostiach jej nahradenia či už písomným sľubom sťažovateľa, alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka nad ním. Okrem toho sťažovateľ považoval rozhodnutie krajského súdu za výsledok rozhodovacej činnosti, ktorému nepredchádzal zákonný postup, keďže o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu uplatnenej do zápisnice o výsluchu obvineného 4. mája 2010 druhostupňový súd rozhodol 12. mája 2010 bez toho, aby mu umožnil predostrieť aj písomné argumenty proti väzbe, ktoré uplatnil aj v písomnej podobe po doručení uznesenia okresného súdu.

Ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 78/09 zo 4. mája 2010 bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, teda z dôvodov opodstatňujúcich útekovú väzbu a preventívnu väzbu. Okresný súd zároveň neprijal písomný sľub obvineného daný podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že sťažovateľ je stíhaný za trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru K. z 9. júla 2008, 24. septembra 2008, 23. októbra 2008, 11. novembra 2008, 24. novembra 2008 a 12. januára 2009. Išlo pritom o vznesenie obvinenia za viaceré skutky, ktorých sa sťažovateľ dopustil na rôznych miestach v priebehu dlhšieho časového obdobia.

Okresný súd v rozhodnutí uviedol, že vzhľadom na to, sťažovateľ sa v mieste trvalého bydliska nezdržiaval, jeho aktuálny pobyt nebol známy, pričom sa dopúšťal majetkovej trestnej činnosti obdobného charakteru, 21. mája 2009 bol vydaný príkaz na jeho zatknutie, ktorý bol realizovaný 3. mája 2010 v čase 18.00 h, keď bol sťažovateľ zatknutý

a v zákonnej lehote odovzdaný okresnému súdu. Citujúc ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa väzby dospel okresný súd k záveru, že boli splnené podmienky na vzatie sťažovateľa do väzby. Súd prvého stupňa vyjadril názor, že dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa vyplýva z dosiaľ vykonaného dokazovania. Okresný súd poukázal na dôvodnosť útekovej väzby, keď konštatoval, že po výsluchu, ktorý sa uskutočnil 3. novembra 2008, nebolo možné sťažovateľa ani predvolať, ani predviesť k úkonom trestného konania, pretože sa nezdržiaval na adrese, ktorú uviedol, zmenu adresy orgánom činným v trestnom konaní nenahlásil a jeho pobyt nebol známy ani jeho rodinným príslušníkom. Okresný súd argumentoval aj charakterom trestnej činnosti, ktorej sa sťažovateľ dopustil, poukázal na sankciu, ktorá mu za spáchanie takej trestnej činnosti hrozí, a okrem toho dal do pozornosti aj jeho predchádzajúce odsúdenie. S odvolaním sa na osobu sťažovateľa a povahu a charakter spáchaných skutkov okresný súd neprijal jeho písomný sľub, „*lebo tento v dostatočnej miere neodstráni obavu z možného správania sa obvineného v zmysle ust. § 71 ods. 1 písm.- a) a c) Trestného poriadku*“. V závere okresný súd konštatoval, že väzbu sťažovateľa je potrebné pokladať za primeranú, zabezpečujúcu rovnováhu medzi zásahom štátu do základných práv a slobôd sťažovateľa ako osoby trestne stíhanej na jednej strane a na strane druhej potrebami a účelom trestného konania.

Proti uzneseniu okresného súdu zahlásil sťažovateľ do zápisnice o svojom výsluchu zo 4. mája 2010 sťažnosť.

Zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa uskutočnenom na okresnom súde 4. mája 2010 vo veci sp. zn. 0 Tp 78/09 vyplýva, že jeho advokát aj napriek tomu, že bol o úkone upovedomený, pri výsluchu nebol prítomný. Po zákonom poučení sťažovateľa a potom, ako mu bol krátkou cestou doručený návrh prokurátora na vzatie do väzby, sa sťažovateľ bránil, že uňho dôvody väzby nie sú dané. V tejto súvislosti uviedol, že orgánom činným v trestnom konaní oznámil adresu na doručovanie písomností, ako aj jej zmenu, pričom dodal, že už dávnejšie pri výsluchu uviedol, že žiada, aby trestné stíhanie voči nemu bolo vedené v jeho neprítomnosti. Sťažovateľ sa odvolával na zdravotné ťažkosti. Sťažovateľ dal súčasne písomný sľub, že sa bude zdržiavať v mieste trvalého bydliska, že sa dostaví ku všetkým úkonom trestného konania a že nemá v úmysle vyhýbať sa trestnému stíhaniu.

Žiadal, aby okresný súd prijal jeho písomný sľub ako náhradu za väzbu aj z dôvodu, že nemal vedomosť o tom, aby bol naňho vydaný príkaz na zatknutie. Okrem toho sťažovateľ odpovedal aj na otázky sudkyne, keď uviedol, že v minulosti už bol odsúdený a toho času je nezamestnaný. Súčasne uviedol, že obhajcu má.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Tpo 29/2010-56 z 12. mája 2010 tak, že ju zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia stručne uviedol podstatu napadnutého prvostupňového rozhodnutia, ako aj dôvody prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby a vyslovil: *„Aj krajský súd z dôkazov obsiahnutých v spise došiel k záveru, že skutky, pre ktoré bolo vznesené obvinenie spáchané boli, majú znaky trestného činu a je dôvodné podozrenie vzhľadom na výpoveď poškodených, že obvinený sa týchto skutkov dopustil. Vzhľadom na tú skutočnosť, že obvinený sa nezúčastňoval úkonov, ako i na to, že zločinu sa mal dopustiť spáchaním až desiatich skutkov, pričom i v minulosti bol viackrát súdne trestaný, i krajský súd došiel k záveru, že u obvineného S. P. existujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. por. Správne preto postupovala sudkyňa pre prípravné konanie, keď obmedzila osobnú slobodu a rozhodla o väzbe obvineného a taktiež, keď vzhľadom na jeho osobu a predchádzajúce odsúdenia ním daný sľub nahrádzajúci väzbu neprijala.“*

Vzhľadom na závažné dôsledky pozbavenia osobnej slobody musí konanie, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti väzby [konanie v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru], spĺňať niektoré princípy spravodlivého konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo dotknutej osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07).

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd celkom jednoznačne vysvetlil, na ktorých zákonných ustanoveniach a skutkových okolnostiach postavil svoje tvrdenia o dôvodnosti

sťažovateľovej väzby. Krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, poukázal na vykonané dokazovanie, ktorého výsledky viedli ku vzneseniu obvinenia sťažovateľovi, pričom opodstatnenosť útekovvej väzby [§ 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] odôvodnil neúčast'ou sťažovateľa na úkonoch trestného konania a v prípade preventívnej väzby [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] argumentoval rozsiahlou trestnou činnosťou sťažovateľa (10 skutkov), ktorú páchal dlhšiu dobu. Okrem toho sa krajský súd stotožnil aj so závermi okresného súdu o tom, že prijatie písomného sľubu sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprichádza uňho do úvahy, a to vzhľadom na jeho osobu a predchádzajúce odsúdenie.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd uviedol dostatočné a v okolnostiach daného prípadu aj relevantné dôvody sťažovateľovej väzby, a preto jeho skutkové a právne závery nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so základným právom podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy.

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku týkajúcu sa porušenia jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením krajského súdu, a to z dôvodu, že tento súd neskúmal aj možnosť nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, aj túto ústavný súd vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že všeobecný súd konajúci o zákonnosti väzby môže podľa okolností daného prípadu, a to vzhľadom na osobu obvineného a povahu

prejednávaneho skutku zvažiť, či obvinený bude stíhaný na slobode alebo či možno využiť alternatívu vo vzťahu k väzbe v podobe dohľadu mediačného a probačného úradníka. Toto ustanovenie za predpokladu existencie dôvodov útekovej väzby alebo preventívnej väzby neprikazuje všeobecnému súdu rozhodnúť o spomínanej alternatíve. Je vždy na úvahe súdu posúdiť, či účel väzby u toho-ktorého obvineného možno dosiahnuť inak. Ak v rozhodnutí všeobecného súdu o väzbe niet v relevantných súvislostiach zmienky o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, ale na druhej strane sú v ňom úplne zreteľne formulované skutkové a právne dôvody na vzatie obvineného do väzby alebo na jeho ponechanie vo väzbe tak, ako to bolo v danom prípade, nemožno konštatovať, aby také rozhodnutie bolo v rozpore s čl. 5 ods. 3 dohovoru. Okrem toho zo zápisnice o výsluchu obvineného vyplýva, že sťažovateľ požiadal len o nahradenie väzby písomným sľubom podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, s čím sa krajský súd odvolávajúci sa aj na závery okresného súdu náležite vysporiadal. Taktiež je potrebné uviesť, že nahradenie väzby inými alternatívami podľa § 80 Trestného poriadku si vyžaduje existenciu konkrétneho väzobného dôvodu, a preto úvahy sťažovateľa o nahradení väzby (písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka), ktorej danosť v podstate odmieta a popiera (pozri námietky proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ktoré je jedným z predpokladov na vzatie do väzby), sa zdajú byť pochybné. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a uznesením krajského súdu, a preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Okrem toho sťažovateľ tvrdil, že k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu a práva na slobodu a bezpečnosť došlo aj tým, že krajský súd rozhodol o jeho sťažnosti (zahlásenej do zápisnice o výsluchu obvineného) proti uzneseniu okresného súdu bez toho, aby vzal do úvahy jeho argumenty predstreté v písomnej sťažnosti. Podľa vyjadrenia sťažovateľa mu bolo uznesenie okresného súdu zo 4. mája 2010 doručené až 11. mája 2010, pritom 12. mája 2010 podal proti nemu písomnú sťažnosť, ale krajský súd ju už nezohľadnil, keďže o sťažnosti zahlásenej do zápisnice o výsluchu obvineného rozhodol 12. mája 2010.

Zo zápisnice o výsluchu obvineného ústavný súd zistil, že po výsluchu sťažovateľa bolo uznesenie o jeho vzatí do väzby a neprijatí písomného sľubu vyhlásené a odôvodnené vrátane poučenia o opravnom prostriedku, ktorý bolo možné podať do 3 dní odo dňa oznámenia uznesenia. Sťažovateľ podal proti uzneseniu sťažnosť priamo do zápisnice o výsluchu obvineného, ale neuviedol, že má v úmysle túto sťažnosť dodatočne písomne zdôvodniť.

Ústavný súd konštatuje, že tým, že po vyhlásení uznesenia bolo toto rozhodnutie zo strany okresného súdu aj odôvodnené, sťažovateľovi boli oznámené aj dôvody predmetného rozhodnutia. Sťažovateľ potom poznajúc dôvody rozhodnutia okresného súdu mohol proti nemu včas uplatniť písomné námietky, keďže medzi vyhlásením a oznámením rozhodnutia okresného súdu (4. mája 2010) a rozhodovaním druhostupňového súdu (12. mája 2010) mal k dispozícii časový priestor 7 dní. Navyše, ústavný súd dáva do pozornosti obsah zápisnice o výsluchu sťažovateľa, keď z formulácie otázok sudcu okresného súdu jednoznačne vyplýva, že boli zamerané na neúčast' sťažovateľa na úkonoch trestného konania, na jeho predchádzajúce odsúdenie, pričom zároveň boli osoby prítomné pri výsluchu oboznámené s obsahom vyšetrovacieho spisu, a tým aj so vzneseným obvinením. Tieto okolnosti spolu s návrhom prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby, ktorého obsah predniesol prokurátor v rámci záverečných rečí, boli podkladom na záver okresného súdu o potrebe väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a neprijatí písomného sľubu sťažovateľa. Totožné závery boli potom súčasťou aj písomne vyhotoveného uznesenia okresného súdu.

Dôvody uznesenia okresného súdu boli sťažovateľovi oznámené 4. mája 2010, pričom písomné vyhotovenie tohto rozhodnutia mu bolo doručené 11. mája 2010, teda deň pred neverejným zasadnutím druhostupňového súdu. Zároveň je potrebné uviesť, že sťažovateľ nenamietal, že by došlo k porušeniu jeho základného práva na obhajobu z dôvodu, že by jeho obhajcovi (aj napriek upovedomeniu neprítomnému pri výsluchu) bolo znemožnené predostrieť argumenty proti jeho väzbe. Sťažovateľ namietal, že o jeho sťažnosti rozhodol krajský súd skôr, než by mu bolo známe písomné zdôvodnenie jeho sťažnosti. Vo vzťahu k uvedenému je potrebné podotknúť, že sťažovateľ ani netvrdil, že po

oznámení uznesenia okresného súdu nemohol proti nemu podať písomnú sťažnosť tak, aby to stihol ešte pred neverejným zasadnutím krajského súdu z dôvodu, že by nepoznal argumentáciu okresného súdu, ale tvrdil, že sťažnosť mohol podať až po doručení tohto rozhodnutia, pretože dosiaľ nepoznal jeho spisovú značku a meno sudcu pre prípravné konanie. Pritom v zápisnici o výsluchu obvineného zo 4. mája 2010, ktorú sťažovateľ podpísal, je zreteľne uvedené meno sudcu okresného súdu, ako aj spisová značka konania.

Dôvody rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 78/09 zo 4. mája 2010 boli sťažovateľovi oznámené už vyhlásením uznesenia, a preto mohol včas uplatniť písomné argumenty proti svojmu ponechaniu vo väzbe. Obdobie medzi oznámením uznesenia okresného súdu sťažovateľovi (4. mája 2010) a neverejným zasadnutím krajského súdu (12. mája 2010) považuje ústavný súd za dostatočné na to, aby sťažovateľ aktívnym spôsobom uplatnil svoje právo na obhajobu, či už sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu, a tak predložil argumenty, ktoré by spochybňovali nevyhnutnosť jeho väzby.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2010